

Zašto nam je potrebna politika zaštite okoliša?

Naravno, okoliš se ne završava na političkim, pravnim ili umjetnim granicama. Kao rezultat toga prekogranična suradnja unutar Europske unije, kao i između EU-a i ostatka svijeta, ključna je za rješavanje izazova koji utječu na sve nas, počevši od suše i poplava pa sve do zaštićenja okoliša. Sve te opasnosti prijetnja su bogatoj bioraznolikosti Europe.

Glavni ciljevi su poboljšanje okoliša, zaštita ljudskog zdravlja, racionalnost prirodnih resursa i briga te promicanje djelovanja na međunarodnoj razini za rješavanje globalnih ili regionalnih ekoloških problema. Koordinirana strategija zaštite okoliša u cijeloj Uniji osigurat će sinergiju i koherenciju između različitih područja aktivnosti EU-a, stvoriti jednake uvjete za mnoge sektore gospodarstva i spriječiti prepreke koje bi mogle biti na putu jedinstvenog tržišta, s obzirom na važnost zakonodavstva o okolišu.

Mnogi uzimaju okolinu zdravo za gotovo, ali pritisak na ograničene resurse Zemlje raste neviđenim tempom. Moramo uložiti napore u podizanje javne svijesti, učinkovitije korištenje resursa i

Zajedničke} — podebljano

podebljano → N  
i

podcrtatati  
Europske unije  
kurziv

podebljano  
velikoj

Arial  
1|2|3|4|5

i  
Zajednička

Tu

Europske unije iste  
brojne

podebljano  
Veliku

Tjudi

podebljano kurziv

Velike

3 2 1

iskorjenjivanje štetnog i rasipnog  
ponašanja. Inače će buduće generacije  
biti lišene svoje zakonite baštine. To  
zahtijeva kombinirani napor EU-a,  
nacionalnih, regionalnih i lokalnih  
vlasti, kao i poslovnih, nevladinih  
organizacija i pojedinaca.

1/2/3

dolazeće

centrirati

Pritisak povećane potražnje

Naše ponašanje postavlja ogromne zahtjeve  
na naš planet. Tijekom dvadesetog  
stoljeća, globalna uporaba fosilnih  
goriva povećala se za 12 puta, a  
iskorištavanje prirodnih resursa za 34  
puta. Potražnja za hranom, hranom za  
životinje i vlaknima mogla bi se povećati  
za 70% do 2050. godine. Ako nastavimo  
konzumirati naše resurse trenutnom  
brzinom, trebat će nam više od dva  
planeta.

Arial, podebljano

Prečki kurziv

→ } — podcrtati  
→ } — podcrtati

posto

} podebljano

Strategija u razvoju

podebljano

Glavni ekološki izazovi u Europi  
evoluirali su od početka europске  
politike zaštite okoliša.

podcrtati

} kurziv

Tijekom 1970.-ih i 1980.-ih godina  
naglasak je bio na tradicionalnim  
pitanjima okoliša. Riječ je o zaštiti  
biološke raznolikosti i poboljšanju  
kvalitete zraka i vode smanjenjem emisija  
onečišćujućih tvari.

fokus

klasičnim

podebljano

lučenja

U međuvremenu, naglasak je na sustavnijem pristupu, uzimajući u obzir veze između različitih tema i njihove globalne dimenzije. Umjesto uklanjanja štete za okoliš, sada ih želimo spriječiti. To znači da se u drugim područjima kao što su poljoprivreda,<sup>2</sup> energetika,<sup>1</sup> promet,<sup>4</sup> ribarstvo,<sup>7</sup> regionalni razvoj,<sup>5</sup> istraživanje,<sup>3</sup> inovacije i vanjska pomoć u potpunosti<sup>6</sup> uzimaju u obzir posljedice političkih i finansijskih odluka na ekologiju i okoliš. Ovaj trajan pristup osigurat će koherentniji pristup ekološkim izazovima i maksimizirati sinergije.

Nakon više od ~~četiri desetljeća~~ donošenja politika na razini EU-a, europsko zakonodavstvo štiti velik dio našeg okoliša. No, provedba ovih smjernica i dalje je problematična. Ovo važno pitanje treba riješiti ako želimo da ti zakoni u potpunosti budu ~~ted~~ koristi. To je upravo ono što novi akcijski program za okoliš EU-a želi postići.

### Okoliš i ekonomija u skladu

Ukratko, ekološka i ekonomska razmatranja dopunjaju se kao dvije strane novčića.

Učinkovitije korištenje resursa smanjuje ekološke troškove, a istodobno ~~nove~~ zelene tehnologije<sup>3</sup> i procesi<sup>4</sup> otvaraju

Arial

→ nolikih  
fa

1|2|3|4|5|6|7

— kurziv

— podebljano

→ 40 godina

→ Times New Roman  
→ smislenih

→ № In  
→ № kurziv  
→ Europske unije

— podcrtati

— podcrtati  
→ moderni  
1|2|3|4

nova radna mjesta, potiču gospodarstvo i jačaju konkurentnost europske industrije.

Europska komisija prednjači u svojoj strategiji Europa 2020, strategiji rasta EU-a za sljedeće desetljeće. To je sastavni dio učinkovitog korištenja naših ograničenih prirodnih resursa kao jedne od sedam vodećih inicijativa. Takva politika zaštite okoliša može puno pomoći u postizanju općih ciljeva strategije - pametnog, održivog i uključivog rasta koji će Europu učiniti gospodarstvom temeljenim na resursima i znanju.

Primjerice, jačanje otpornosti naših ekosustava, ~~što~~ nam uz mnoge druge koristi, pruža hranu, vodu za piće i prirodne resurse, pridonosi i produktivnosti i kvaliteti života, uz istovremeno smanjenje troškova javnog zdravstva.

### Prekogranična suradnja

Okoliš ne završava na granicama Europske unije. Zrak, voda, oceani i divlje životinje ne poznaju granice. Što će više EU potaknuti susjedne zemlje - i ~~idealno~~ cijeli svijet - da usvoje svoje visoke ~~norme~~, bolja će biti kvaliteta našeg vlastitog okruženja. Uska suradnja sa svojim susjednim ~~zemljama~~ nastoji ih potaknuti da učine isto i igraju ~~aktivnu~~

} podebljati  
} Europe

I „S F0.“

— kurziv — svih

— podebljano — Y  
IP

— podebljano

— Na primjer  
— I koja

— podebljano, podržati  
} — EU-a

— podebljano — najbolj

— standarde  
— Atrial  
— lima — ry  
— ry

ulogu u međunarodnim pregovorima o održivom razvoju, bioraznolikosti i klimatskim promjenama. Dugoročniji cilj EU-a o održivosti okoliša je jedan od Milenijskih razvojnih ciljeva Ujedinjenih naroda.

— podebljano — kurziv  
 — prijedlozi —  
 — podcrtati —  
 — tijekom —  
 — posto —

### Javna potpora

Akcije EU-a za poboljšanje okoliša uživaju veliku javnu potporu.

Istraživanje provedeno diljem Europe sredinom 2014. godine pokazalo je da je zaštita okoliša važna osobna briga 95% ispitanika. Gotovo tri četvrtine ispitanika slaže se da zaštita okoliša može potaknuti gospodarski rast, a više od tri četvrtine se slaže da je zakonodavstvo EU-a potrebno kako bi se zaštitio okoliš u njihovoj zemlji.

— podcrtati —  
 — kurziv —

Najčešći problemi vezani uz okoliš bili su zagađenje zraka i vode, brzo rastuća planina otpada i iscrpljivanje prirodnih resursa.

— podcrtati —  
 — tijekom —  
 — posto —

### Kako EU razvija svoju politiku zaštite okoliša

Od 1970.-ih EU je usvojila preko 200 zakona o okolišu. Međutim, samo zakonodavstvo ne vrijedi mnogo ako se ne primjenjuje na odgovarajući način i ne provodi. Sadal je zazov učinkovito

— kurziv —  
 — više od —  
 — podcrtati —  
 — tijekom —

provesti sporazume. To nije lako jer različite skupine obavljaju različite zadatke – od nacionalnih inspektora i sudova do nevladinih organizacija i građana koji ostvaruju svoja prava na sudjelovanje.

Nepostojanje zakonodavstva ima mnoge negativne posljedice: ugrožavaju se temeljni ciljevi zaštite okoliša, postoji rizik za ljudsko zdravlje i pravna nesigurnost za industriju ako se dogovoren standardi neravnomjerno primjenjuju u EU-u. S druge strane, pravilna provedba može donijeti financijsku korist. Ako bi se zakonodavstvo EU-a o otpadu u potpunosti primjenjivalo, postojalo bi 400 000 radnih mjesta, a godišnji neto trošak smanjio bi se za 72 milijarde €.

Europska komisija može pokrenuti sudski postupak protiv Europskog suda protiv države članice koja ne provodi propisno zakonodavstvo. Ti postupci zbog povrede – koji više utječu na okoliš nego bilo koje drugo područje – ne samo da zbumuju vlade, već u konačnici mogu dovesti do novčanih kazni za nastavak neprovodenja pravila EU-a.

Medutim, sudski postupak je tipak samol posljednje rješenje. Važnije za Europsku komisiju je da pomogne državama članicama

— tako — raznovrsne

} — podebljano

— kurziv  
— podčrtati

— podebljano

— podebljano  
} — tako

— eura

— pravni

— tako — Times New Roman

— ſ  
— zaključno  
— podčrtati

} 1|2|3|4|5 — ſ  
— kurziv

u učinkovitoj provedbi kao što su izgradnja kapaciteta i financijska potpora, promicanje boljeg znanja o stanju okoliša i informacija o tome kako države članice rade u praksi i ispunjavaju svoje obveze prema EU-u. Preporučuje se svakoj zemlji EU-a da uspostavi neovisno nacionalno tijelo za reviziju, nešto kao pravobranitelj za okoliš, koje bi rješavalo pritužbe građana.

### Korištenje tržišnih instrumenata

Tržište je isplativ način zaštite i poboljšanja okoliša smanjenja pritiska na oskudne resurse. Porezi i subvencije mogu se koristiti kao poticaji ili odvraćajući čimbenici kako bi se poduzeća i potrošači uvjerili da se odluče za zelenije proizvodne procese i proizvode. Već postoje mnogi primjeri toga, kao što su naknade za sječe stabala ili odlaganje otpada.

Europska komisija pozdravila bi ukidanje subvencija za industriju, promet, poljoprivrednu i energetiku, koje potiču korištenje ekološki štetnih proizvoda ili procesa koji su energetski intenzivni.

Politički koncepti moraju se temeljiti na čvrstim dokazima koji objašnjavaju uzroke i učinke promjene okoliša kako bi se

} — podebljano  
— podcrtati

— | ^  
— | članici

— podebljano

— kurziv, podebljano

— podcrtati  
| te

1|2|3 1S ŠP

— Arial  
— Arial

— | potaknuti

— | smeća

— kurziv  
— |

— | upotrebu

— podebljano

mogli osmisliti ~~odgovarajući~~ odgovori i strategije. Mnogi takvi podaci dolaze iz nacionalnih izvora, dopunjeni su paneuropskim skupovima podataka i analizirani su od strane Europske agencije za okoliš. Ove analize uključene su u politiku zaštite okoliša ~~EU-a~~.

EU kroz različite programe potiče razvoj pouzdanih i točnih podataka i njihovu široku distribuciju. Program Copernicus na primjer daje podatke o promatranju sa satelita i povezuje ih s podacima s kopnenih, morskih i zračnih postaja za praćenje. Cilj je stvoriti širok raspon skupova podataka za potporu politici zaštite okoliša i njezinoj provedbi.

### Europska agencija za okoliš

Europska agencija za okoliš ~~EEA~~ prikuplja nacionalne podatke sa svrhom proizvodnje ukupnih europskih skupova podataka. Razvija i ažurira pokazatelje i izrađuje izvješća o stanju okoliša. Ima sjedište u Kopenhagenu, a započela je radom 1994. Njena je svrha pomoći ~~Eu~~ državama članicama da donesu pravilne odluke o poboljšanju okoliša i da integriraju pitanja okoliša u gospodarske politike kako bi ih učinili održivijima. Drugi zadatak je koordinacija Europske mreže za informiranje i promatranje okoliša.

| — primjereni | nove  
| — kurziv  
| — podcrtač  
} — Europske unije

— Arial

— kurziv | yo  
| — yo  
} — brojnim

} — centrirati

— podebljano

— kurziv | y

} — podcrtač

— podebljano

} — godine. — Europskoj uniji  
| — y

— podebljano

— kurziv

} — podebljano

Promicanje ekoloških inovacija

Ekološka inovacija je svaki oblik inovacije s ~~kiljem~~ ili rezultatom postizanja značajnog i dokazivog napretka prema održivom razvoju smanjenjem utjecaja na ~~okoliš~~, poboljšanjem ~~otpornosti~~ za okoliš ili učinkovitijim i odgovornijim korištenjem prirodnih resursa.

Times New Roman

podebljano  
intencijom

prisodu  
odgovornosti

Senzibilizacija

Europska komisija učinila je ~~mno~~ za promicanje svijesti o okolišu. Godišnji naglasak je na Zelenom tjednu u Bruxellesu, gdje tisuće sudionika četiri dana razgovaraju o važnim pitanjima ~~okoliša, kao što su bioraznolikost ili vodni resursi~~.

dosta  
podcrtaći  
Anal, podebljano

} γ

Natjecanja su još jedan popularan poticaj. Kao "zelena prijestolnica Europe", ~~EU~~ odaje priznanje gradovima diljem Europe koji se zalažu za okoliš i pokazuju veliku inventivnost. Natjecanje za dodjelu ove prestižne titule postaje sve teže ~~svake~~ godine. Druge nagrade prepoznaju doprinose tvrtki, vlasti i pojedinačnih projekata zaštiti okoliša.

podebljano

→ Evropska unija

podebljano  
Fvrlo

γ Fiz Fugodinu

Zelene metropole

podebljano, kurziv

Da bi osvojio titulu, grad mora biti u stanju dosljedno pokazivati visoke ekološke standarde, obvezati se na ciljeve održivog razvoja i služiti kao uzor drugim gradovima. Pobjednici: 2010. Stockholm, 2011. Hamburg, 2012. VitoriaGasteiz, 2013. Nantes, 2014. Kopenhagen, 2015. Bristol, 2016. Ljubljana.

} — podcrtati  
— podcrtati proteklih godina

} — fx podebljano

### Promicati inovacije

Industrija ekološke tehnologije već igra važnu ulogu u gospodarstvu EU-a. No, s izuzetkom obnovljivih izvora energije, inovacije u zaštiti okoliša sporo prevladavaju na tržištima.

— podebljano

— kurziv

— jake

— kurziv  
— ekoloških

— potpomažu

Prepreke uključuju nedostatak refleksije ekoloških troškova i koristi u tržišnim cijenama te poticaje i subvencije koje podupiru rasipne prakse i krute gospodarske strukture.

Akcijski plan EU-a za ekološke inovacije identificira specifične pokretače eko-inovacija i prepreke za njegovo uvodenje. Postoje sredstva za financiranje istraživanja, inovacija i ekoinovativnih poduzeća. Kako bi promicala širenje zelenih tehnologija, EU se zalaže za zelenu javnu nabavu, kalkulirani trošak proizvoda tijekom njihovog zajedničkog životnog ciklusa i označavanje okoliša.

} — kurziv  
— EU  
— Europska unija

— podebljano

— Times New Roman

## Što EU radi

Bez resursa, gospodarstvo i okoliš ne mogu raditi. No, dani obilne opskrbe sirovinama - ključni čimbenik velikog gospodarskog napretka posljednja dva stoljeća - završeni su. Stanovništvo raste i životni standard raste. ~~Te~~ također povećava potražnju za neophodnim prirodnim resursima kao što su metali, minerali i hrana. ~~U isto vrijeme~~ postaju sve rjedi i skuplji.

Svakog dana svjetska populacija raste za 200 000 ljudi. Do kraja sljedećeg desetljeća srednja klasa visoke potrošnje u zemljama u razvoju mogla bi se povećati za 2 milijarde ljudi. Ponuda i potražnja postaju sve različitiji. Bude li uporaba resursa napredovala sadašnjom stopom, čovječanstvu će do 2050. trebati ekvivalent ~~od~~ više od dva planeta kako bi zadovoljio svoje potrebe, a miliioni ljudi ~~beznadno~~ će se nadati boljom kvaliteti života.

### Učinkovitost resursa

Kako bi se suočila s tim izazovima,  
Europska komisija učinila je učinkovitu  
potrošnju resursa jednom od vodećih  
inicijativa strategije Europa 2020.  
godine. To znači više proizvodnje s manje

— podcrtati

— kurziv

— kurziv

— — yo

— podcrtati

| Time se

la

} 1|2|3|4

|stovremeno

Svakodnevno

podebljano

uzaludno

Arial, kursív

podcrtatí

podeblývané

kursív      písma

sirovina, korištenje resursa na održiv način | učinkovitije upravljanje njima tijekom njihovog životnog vijeka. To zahtjeva inovacije, promjene u obrascima proizvodnje i potrošnje te odgovarajuće poticaje i cjenovne signale.

Hte

— podebljano

— kurživ

Krajem 2011. godine zemlje EU-a usvojile su Putokaz za Europu koja učinkovito koristi resurse. Naglašava potrebu za radikalnom promjenom gospodarskog, političkog i osobnog ponašanja. Iza različita područja politike on predviđa srednjoročne ciljeve na putu prema europskom gospodarstvu, koje bi trebao donijeti visoki životni standard u roku od 40 godina s daleko manjim utjecajem na okoliš. Potreba za učinkovitim korištenjem krajnjih resursa treba se uzeti u obzir u svim politikama EU-a.

} — podebljano  
} — kurživ

| — podcrtati } 1|2|3|4

| — my IR Tim Fima  
— kurživ

| — četiri desetljeća  
— podcrtati  
| — ograničenih  
— podebljano | — Europske Unije